НАСТІЛЬНА ГРА

БОНУС

ЗАХОПЛИВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ТЕБЕ

Дружбландія

Там, де ти не був...

Випуск 6 (97)

Хорватія

Незабутні пригоди в пошуках ГОЛОВНОГО

Щоб розкрити таємниці Дружболандії та стати її Вартовим, тобі знадобляться спеціальні КЛЮЧІ. Ось вони:

ДРУЖБОЛАНДІЯ – *прекрасна Небесна країна, у якій панують добро та любов.*

ТВОРЕЦЬ І ПРАВИТЕЛЬ *країни – Бог.*

СТАРОДАВНЯ КНИГА – це Біблія, у якій записані головні закони Дружболандії.

СЛІДИ ДРУЖБОЛАНДІЇ – *це все добре й прекрасне на нашій планеті, що нагадує нам про Небесну країну.*

ВАРТОВІ ДРУЖБОЛАНДІЇ – *люди, які шукають і зберігають у своєму серці ці сліди.*

– Мамо! Тату! Дідусю! – п'ятеро засмаглих дітей відокремилися від юрби хлопчиків та дівчаток, одягнених у строкаті футболки з написом *Eklata*. Вони побачили своїх рідних і, забувши про речі, побігли назустріч. Молодий усміхнений японець, який супроводжував дітей, зібрав їхні валізи й залишився стояти біля них.

Марійка, Михайлик, Тишка, Яша й Олег обіймали батьків так міцно, наче не бачилися з ними рік, а не 10 днів. Саме стільки часу вони провели в хорватському таборі *Eklata* в містечку Сегет-Донья. Запросив їх туди давній друг Бенджиро, який, опанувавши хорватську, уже другий рік поспіль працює інструктором у цьому таборі.

– Матусю, ми жили в помаранчевому будиночку! – Марійка хотіла розповісти все й одразу, але мама її зупинила.

– Діти, у Бенджиро лише три години, щоб побути з нами, тому поїдьмо додому до друга дядька Петра й там наговоримося! Заодно складемо плани на майбутню подорож. Ми вже взяли в оренду мікроавтобус.

– Ура! – зраділи діти й швидко побігли назад до Бенджиро.

Потім усі з галасом і сміхом сіли в мікроавтобус і вирушили в дорогу. Зручно вмостившись, друзі продовжили свої розповіді. Стримати їх було неможливо!

– На пляжі біля комплексу «Модена» височіє блакитний прапор. Це означає, що там кришталево чиста вода! – щебетала Марійка. – У Хорватії таких пляжів багато. А ще ми їздили на екскурсії! Виявляється, у містечку Каштел-Нові є невеличкий Біблійний сад, у ньому ростуть

майже всі рослини, згадані в Біблії. Там є оливкове дерево, якому 1500 років, і маленький Ноїв ковчег, зроблений з кипарисового дерева.

– У таборі були три основні програми: вивчення іноземних мов, творчість і спорт, – долучився до розмови Михайлик, доки Марійка відводила дух. – Нам складно було вибрати, тому Яша запропонував розділитися, а потім увечері розповідати одне одному, що нового кожен дізнався. Як ви думаєте, хто що обрав?

– Яша точно обрав спорт, – усміхнувся дідусь Яків.

– Правильно, дідусю! – засміявся Яша. – Ми з Олегом були в спортивних групах: футбол, водне поло, плавання. Знаєте, як хорватською футбол? *Ногомет*, а гандбол – це *рукомет*! Ми ці слова відразу запам'ятали.

– Тишка, напевно, обрав мови? – припустила мама. – Які були в програмі?

– Вгадала! – зрадів Тишка. – Вивчали англійську, німецьку та італійську. Я освоював англійську, але найбільше мені сподобалася хорватська. Ми боялися, що без Бенджиро не впораємося, але швидко почали її розуміти. Щоранку тільки й чути: *«Бок! Бок!»* Це означає «Привіт!» Добре – це *до́бро*, а дякую – *хва́ла*.

– Отже, Марійка обрала творчість, – вирішив тато. – А ось Михайлик… боюся помилитися. Йому і мови до вподоби, і спорт.

– Правильно, тату, але тільки наполовину. Між ними я й обирав, але Марійка сказала, що вона соромиться йти сама, – Михайлик знизав плечима й розвів руками. – Довелося йти у творчу групу.

– Ти – найкращий брат! – обійняла його Марійка. – Але ж потім тобі сподобалося? Ти такого гарного далматина виліпив з глини!

– Так, сподобалося, а ще ми робили сувеніри. І школа сценічної майстерності теж запам'яталася. Було цікаво!

Вражень було вдосталь, розмови не вщухали. Як приємно бути з тими, кого ти любиш і хто любить тебе. І хоч табір завершився, але…

ПРИГОДИ В ПОШУКАХ ГОЛОВНОГО тривають!

Croatia

ХОРВАТІЯ

Хорватія – це невелика країна на півдні Європи. Адріатичне море, острови, старовинні міста, пляжі, гори, сосни… Як же тут гарно!

Краватка

Далматини

Пляжі

Дерев'яні іграшки

Динозаври

Печери

Підводний човен

Маяки

Куни

ЗАГРЕБ

Кафедральний собор

Амфітеатр у Пулі

Гори

Куниця

Іриси

Трюфелі

КВІТКА МИРУ

Це ірис – національний символ Хорватії. Мовою квітів ірис означає як мудрість і миролюбність, так і безстрашність, чистоту та захоплення. Усе залежить від кольору. Якщо тобі подарували жовті іриси, це означає, що тобою захоплюються, а якщо сині – поважають за хоробрість.

ЛЕГЕНДИ ЗАГРЕБА

Загреб – столиця Хорватії. Це місто затишне, старовинне, з багатьма цікавими пам'ятками та легендами про походження назви. За однією з версій, під час посухи воїни хорватського загону потерпали від нестачі води. Їхній командир, знесилений, у розпачі встромив свого меча в землю – і сталося диво: з-під землі забило джерело прохолодної води! *«Заграбайте!»* – крикнув він воїнам, що хорватською означає «зачерпуйте». Трапилося це саме там, де нині розташований Загреб. У самому ж місті досі є безліч фонтанчиків із чистою питною водою.

ПЛЯМИСТИЙ СИМВОЛ

Ще один символ Хорватії – собаки породи далматин. І це не дивно, адже батьківщина цих плямистих песиків – Далмація – колишнє королівство, а нині одна з областей Хорватії. Чи знаєш ти, що в цієї породи є одна особливість? У далматина із чорними плямами мають бути темно-карі очі й чорний ніс. Світло-карі очі й коричневий ніс – у далматинів з коричневими плямами.

ХАВАТ ЧИ КРАВАТКА?

«О, як гарно й незвичайно!» – можливо, так подумав французький король Людовик XIV, спостерігаючи за маршем хорватських солдатів. Його зацікавили шовкові хустки, зав'язані вузлом у них на шиях. Король заявив, що хоче таку саму, і, звісно ж, отримав бажане, назвавши свою хустку *cravate* – «хават», тобто хорватська. Невдовзі моду на чоловічі шийні хустини підхопив увесь Париж, а згодом – і цілий світ. Українське слово «краватка» походить від французького *cravate*, запозиченого мовами багатьох країн. Російське слово «галстук» теж означає шийну хустку, але походить від німецького *halstuch*.

СПІВОЧА ПРИСТАНЬ

У старовинному містечку Задар на набережній є незвичайні сходи, під якими розташовані 35 труб. Власне, ці сходи – великий орга́н, на якому грають хвилі та вітер. Проникаючи в о́твори, вони проносяться трубами, створюючи неповторні мелодії. І ніхто не знає, що звучатиме вранці, удень, увечері чи вночі!

СВЕ Є ВРЛО УКУСНО!

«Усе дуже смачно!» – щиро скажеш ти, скуштувавши хорватські десерти. У них використовують не жирні креми, а мед, горіхи, яблука й інші фрукти. Виходить і смачно, і корисно!

ЛЮБИТИ Й БЕРЕГТИ!

Хорвати люблять свою країну й бережуть її мальовничу природу. Наприклад, Лімський фіорд – вузька затока, «перлина» півострова Істрія. Тут неймовірні гори, смарагдова зелень і кришталево чиста вода. Це майже казкове місце суворо оберігають: тут заборонено ловити рибу, пірнати з аквалангом і використовувати техніку з бензиновим двигуном. Натомість можна насолоджуватися чистотою та красою!

ХОРВАТСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Навіщо їхати до Хорватії? Щоб поплавати в теплому Адріатичному морі й полежати на золотистому пляжі? Так. Погуляти вулицями милих старовинних міст і дізнатися їхні таємниці? Так! Побачити прекрасні сади та парки? Так!
Тут – як у калейдоскопі: одна яскрава картинка змінює іншу.

Парк **Плитвицькі озера** – це казковий світ водоспадів і таємничих печер. Не дивно, що саме тут знімали фільм «Скарб Срібного озера» про вождя індійського племені апачів Віннету.

Місто Корчула. Кажуть, що в одному з його старовинних будинків народився Марко Поло – відомий мандрівник. Пізніше його батьки переїхали до Венеції. Крім того, тільки тут можна побачити відомий танець із шаблями – морешка.

На **півострові Істрія** різнокольорова земля: червона, біла та сіра. Тому часто говорять про три Істрії. У кожній Істрії своя «перлина». У Сірій – ґрунт тяжкий і липкий. Це трюфельні ліси. Трюфель – зовсім не симпатичний на вигляд гриб, але завдяки аромату кухарі додають його до багатьох страв. Росте він тільки під землею, тому на трюфельне полювання вирушають зі спеціально навченими собаками. Без їхнього гострого нюху трюфель не знайти!

Це **куниця**. У Хорватії водяться два види куниць: кам'яна й лісова. А це **куна** – грошова одиниця Хорватії, названа на честь куниці, оскільки дуже давно хутро цього звірка використовували в торгівлі замість грошей.

На зеленому острові Брач є чудове містечко Бол, а на його околицях – незвичайний і дуже відомий пляж **Золотий Ріг**. Дивлячись на нього, зрозуміло, чому в нього така назва. Незвичайний пляж тим, що залежно від вітру й напряму морських течій «верхівка рогу» рухається то вправо, то вліво.

Містечко Хум вважають найменшим у світі. За 1000 років у ньому нічого не змінилося, тільки людей поменшало. Тут мешкає до 30 містян, і всі вони не молоді. Над міськими воротами можна розгледіти вітальні написи для гостей, які прийшли з добрими намірами, і погрози для всіх, хто заходить зі злими задумами. Щоправда, прочитати їх вдасться тільки тим, хто знає глаголицю!

У Хорватії люблять частувати й смачно готують. Однак, читаючи меню, інколи ти можеш помилитися. Наприклад, якщо тобі запропонують скуштувати «поганого вислюка», погоджуйся: насправді це смачна рибна страва з хека.

А якщо запросять на «вечерю», то це зовсім не вечеря, а перекус, ланч. Не сплутай!

Це римський амфітеатр у Пулі. Він чудово зберігся для своїх понад 2000 років!

Новий острів, нове озеро, нове місто… У калейдоскопі Хорватії ще багато картинок!

Мандруючи Хорватією, ти можеш втілити багато мрій.

МРІЇ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ!

Побачити Велику стіну. Щоправда, не китайську, а хорватську. Вона хоч і менша, але на вигляд така ж сама велична! Побудували цю стіну ще в XIV столітті для захисту міст Малий Стон і Великий Стон, а також солеварень Пелєшаця. І сіль тут досі виготовляють, і стіна досі стоїть: 41 вежа та дві фортеці. А який красивий морський краєвид з неї відкривається!

Мрієш пожити на маяку? Адже це так цікаво: з висоти побачити море, запалити нічний сигнал і уявляти, як він вказує морякам шлях. У Хорватії це можна спробувати. Найвеличнішим вважають маяк Велі Рат на острові Дугі-Оток. Цікавий факт: його штукатурка була замішана на понад 100 000 яєчних жовтках!

Полюбляєш квести? На вулицях Загреба можна влаштувати пошук планет Сонячної системи. Початок квесту – скульптура «Сонце, яке приземлилося». Ось така золота куля біля посольства Швейцарії. Решту планет потрібно відшукати. До слова, усі вони виконані в одному масштабі, тому можна насправді переконатися, яка з них розташована найдалі від Сонця.

Усередині тебе живе спелеолог? Тобі подобається блукати підземеллями, уявляючи, які таємниці вони приховують? Колись ти відкриєш свою печеру, але починати тренуватися потрібно в уже наявних. Печера Вранжака для цього чудово згодиться, адже їй понад 3000 років, і на вигляд вона просто неймовірна: підземні замки, галереї, скульптури з кам'яних наростів, у яких кожен бачить щось своє. Електричне світло перетворює краплі кварцу на стінах на блискучі діаманти. Що там, за поворотом?

Спуститися на дно в підводному човні. Думаєш, для дитини це не можливо? Тільки не в Хорватії! Ось він – підводний човен Маріета, місце прописки – набережна міста Спліт. Повністю він не занурюється, але якщо спуститися до нижнього відсіку, то можна з комфортом поспостерігати за життям підводних мешканців на глибині 1,5 метра. Риби, морські зірки, морські їжаки та навіть аквалангісти, які привітно махають руками, – цікаво, весело та безпечно! Таких човнів у різних портах Хорватії понад десяток, і кожен має свою назву.

Збираєш колекцію сувенірів? Тоді в ній обов'язково має бути ось така дерев'яна іграшка із Загір'я. Сотні років майстри вирізьблюють їх із липи, клена, бука чи тополі. Свистілки, торохкала, сопілки, коники, лялькові меблі – такими іграшками бавилися ще наші бабусі й дідусі!

Мрії про динозаврів. У Динопарку Фунтана динозаврів дуже багато: натуральної величини, рухомих. Є навіть атракціон, де на них можна покататися, і потяг для мандрівок землею динозаврів.

Полюбляєш легенди? У місті Мотовун для тебе є одна з них. Мовляв, побудував це місто велетень Вели Єжи: звів фортечні мури, вирив міські канали. Гарне місто вийшло, укріплене. За це люди частували велетня смаженими биками, але згодом поскупилися й почали годувати його смаженим бараном, а потім – і зовсім куркою. Велетню цього було замало, тому він образився й пішов геть від них! Мотовунці зрозуміли свою помилку, перепросили – і велетень повернувся. Суть легенди в тому, що не потрібно бути жадібними та відповідати скупістю на добро! Нехай це й вигадка, але жителі містечка – справді гостинні господарі.

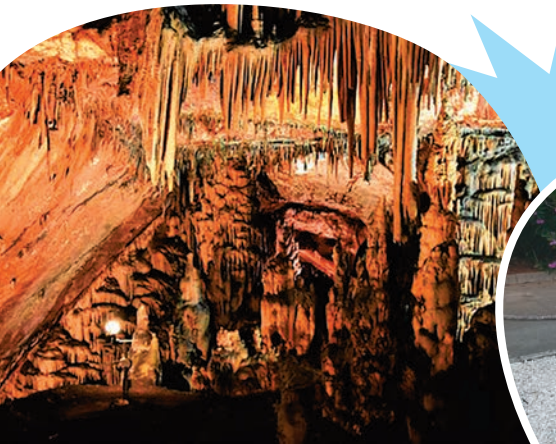

Не припиняй мріяти! Мрії здійснюються!

ЖИВІТЬ ДОВГО!

Цікаво, що казки – хоч і вигадка, але з глибоким змістом, з якого відразу зрозуміло, що добре, а що погано. Хорватські бабусі, як і будь-які інші, люблять розповідати казки своїм онукам. Ось одна з них.

Трапилося це за давніх часів. Люди тоді жили дуже довго, бачили своїх правнуків і праправнуків. У той час один дуже жорстокий правитель заявив старійшинам царства: «Від старих немає жодної користі, вони всім тільки заважають. Наказую їх знищити!»

Лише один юнак зумів урятувати свого батька літнього віку. Він переховував його вдома, а вночі випускав, щоб батько міг розім'яти ноги й прогулятися. Син розповідав йому останні новини.

Одного разу старійшини вирішили обрати нового суддю, ним мав стати той, хто першим побачить промені вранішнього сонця. Увечері син розповів усе батькові, і той дав йому мудру пораду: «Повернися спиною до сходу й дивися на найвищу гору. На її вершині ти побачиш перші відблиски сонячних променів».

Юнак так і зробив. Доки весь народ і старійшини дивилися туди, де мало зійти сонце, він повернувся до сходу спиною. «Який невіглас!» – говорили старійшини. Раптом юнак вигукнув: «Я бачу сонце! Ось його промені, на горі!»

Старійшини неабияк здивувалися: «Як ти здогадався шукати сонячні промені на західній горі?» Юнак чесно відповів: «Цього мене батько навчив!» Старійшини промовчали й сказали: «Гаразд, перевіримо твій розум ще раз. Приїжджай до нас завтра ні босий, ні взутий, ні пішки, ні верхи!»

Повернувся юнак додому й знову все розповів старенькому батькові, а той йому порадив: «Замість цілих чобіт взуй тільки халявки – будеш ні взутий, ні босий. Сядь верхи на козла, а ноги нехай волочаться по землі – ось і приїдеш ні пішки, ні верхи».

Наступного дня юнак так і вчинив. Старійшини знову здивувалися: «Як ти так примудрився?» Юнак знову відповів: «Це наука мого старенького батька». Він відповідав чесно, але ніхто не розумів, що той говорить про живого батька. Так юнак став суддею й ухвалював такі мудрі рішення, що всі тільки диву давалися.

Минали роки – і жорстокий правитель помер. Ще через рік у країні негода знищила все жито, ніде не було насіння. Старійшини довго думали, де роздобути насіння жита, але так нічого й не придумали. Тоді вони пішли до юнака-судді, можливо, йому вдасться знайти розв'язання цієї проблеми. Юнак, як завжди, порадився зі своїм батьком, і той йому підказав: «Синку, піди й візьми з покрівлі найкращої клуні (це сарай, у якому сушили й молотили снопи із зерном) декілька старих обмолочених снопів і закопай їх на полі».

Юнак послухався батька: пішов, знайшов найкращу клуню в поселенні, відвіз снопи в поле й закопав. Через деякий час на цьому місці виросло жито. Старійшини знову здивувалися: «Хто порадив тобі так мудро вчинити? Адже ти нас урятував. Тепер у країні є насіння жита, ми його посіємо й матимемо хліб!»

Юнак знову чесно відповів: «Усе це – наука мого старенького батька». «Але ж стареньких уже давно немає. Як він міг наперед усе передбачити й навчити тебе?» – запитували приголомшені старійшини.

Тоді юнак зізнався, що не підкорився жорстокому наказу й насправді його батько живий. Своїми порадами він завжди допомагав синові. Дізнавшись про це, новий правитель і старійшини скасували жорстокий наказ. Відтоді старенькі знову довго жили, навчаючи правнуків і праправнуків добра та розуму.

Якби таке насправді сталося, ми б з Михайликом утекли із цієї країни з бабусями, дідусями та батьками!

Здається, я зрозумів зміст цієї казки: хоч у стареньких мало сил і здоров'я, зате у них величезний досвід і мудрі поради!

Настільна гра

СІМЕЙКА ДАЛМАТИНІВ

Веселі, непосидючі, плямисті малята-далматини всюди залишають свої сліди. Може, це й непогано, адже за слідами вони знайдуть свою маму! Щоправда, на цьому шляху на них чекають пригоди!

СКЛАД ГРИ

1. Ігрове поле заламінуй скотчем.

2. Візьми кубик і три фішки фіолетового, зеленого та синього кольорів з будь-якої гри.

ПРАВИЛА ГРИ

1. Постав усі фішки на «Старт». Для кожної фішки місце старту визначають за кольором слідів.

2. Кожен гравець кидає кубик. У кого найбільше балів, той ходить першим. Другого гравця теж визначають, кидаючи кубик. Так встановлюють послідовність ходів.

3. Кожен гравець під час свого ходу кидає кубик і рухається слідами свого кольору, намагаючись досягти бажаної мети.

4. Деякі сліди відрізняються від інших. На них потрібно здійснити певні дії.

5. Слід «М'ячик». Потрібно ще раз кинути кубик і пройти вперед на ту кількість балів, яка випала.

6. Слід «Кісточка». Стій на місці доти, доки в когось із гравців не випаде 1, 3 або 5 балів.

7. Слід «Кішка». Ще раз кинь кубик і повернися назад на ту кількість балів, яка випала.

8. Слід «Стрілка». Зміни напрям і перейди на лінію іншого кольору.

9. Гра закінчується, коли один із гравців отримує необхідну кількість балів, щоб поставити фішку на останній слід – «Фініш».

10. Якщо кількість балів більша, ніж потрібно, гравець залишається на місці до наступного кидання кубика.

Уважно дотримуючись схеми, ти зможеш намалювати далматина. Не тисни на олівець, щоб малюнок був охайним.

Малюємо ДАЛМАТИНА

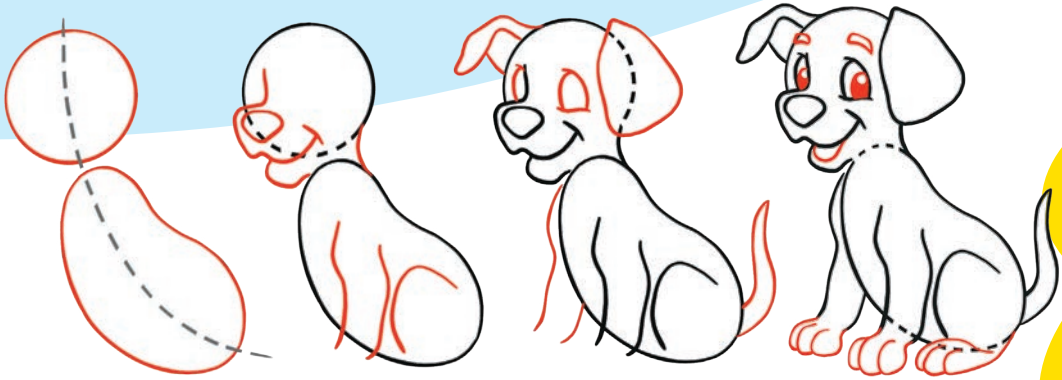

1. Познач лінію вигину тіла цуценяти. На осі розмісти овал голови та вигнутий овал тулуба.

2. Намалюй ніс і рот цуцика. Познач лінії лап. Зайві лінії зітри.

3. Намалюй очі, вуха і хвіст далматина. Познач лінію лапи. Зайві лінії зітри.

4. Домалюй зіниці, брови й усмішку цуцика. На лапах промалюй пальці.

Цятка – раз,
і цятка – два...
Як же їх багато!
В чорно-білій формі я –
Завжди, як на свято.

Плями темні всі мої
Зовсім не від бруду!
Ти не віриш? На, потри!
Це така порода.

Мама, тато, брат, сестра
Теж у чорних плямах.
І березі за вікном
Заодно із нами!

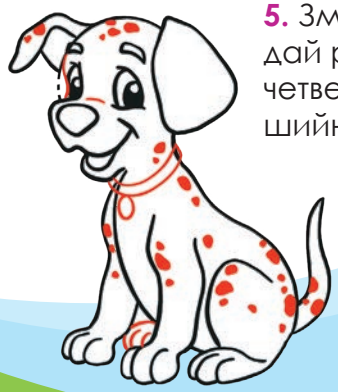

5. Зміни лінію вигину голови далматина й додай риску на носі. Не забудь домалювати четверту лапу. І насамкінець намалюй нашийник і прикрась шерсть цуцика чорними плямками.

6. Розфарбуй малюнок.

Веселий, вірний і щасливий,
Щоправда, часом галасливий.
Я пес, між іншим, не простий:
Моя порода – далматин.

Коли ти станеш дідусем

У місті Дерінкую розпочався звичайний день: жінки готували сніданок, чоловіки годували худобу, учителі готувалися до шкільних занять, а діти не хотіли прокидатися. Звичайний день, звичайні турботи в незвичайному підземному місті.

То були нелегкі часи: уже багато років за наказом римських імператорів Нерона, Діоклетіана, а пізніше й Марка Аврелія християн переслідували, катували й жорстоко знищували. Їм доводилося переховуватися. Найкращим укриттям були підземні міста. Тут було все необхідне для життя: їдальні, кухні, конюшні, кам'яні печі, кімнати для відпочинку та молитов, школи. Вентиляційні шахти, підземні джерела й кам'яні двері, які зачинялися зсередини, були надійним захистом для тих, хто переховувався.

– Етане, час прокидатися, – дідусь Явал поплескав по плечі онука, який загорнувся у свою зіткану накидку.

У приміщеннях підземного міста завжди було приблизно 15 градусів. Олійні лампи теж додавали тепла, але Етан однаково кутався уві сні.

– Дідусю, я скоро, – пробурмотів онук.

Старий усміхнувся і встав. Раптом він похитнувся й, спіткнувшись, зачепив ногою глек з молоком, який нещодавно поставив біля лежанки.

– Дідусю! Ти знову його розбив, – пробурмотів Етан, визираючи з-під накидки. – Не потрібно нічого приносити, я потім сам візьму в мами.

Старенький зітхнув і, тяжко ступаючи, пішов на кухню, щоб розповісти про те, що трапилося. Етанові не хотілося вставати. У цей час до кімнати увійшов тато.

– Тату, дідусь знову розбив глек, – поскаржився він батькові, але той, зітхнувши, почав збирати черепки з кам'яної підлоги й витирати ганчіркою рештки молока.

Етан побачив зажурене обличчя батька, і хлопчикові здалося, що тато засмучений його поведінкою. Однак що такого він устиг зробити?

– Тату, я в чомусь винний? Я ж щойно прокинувся й навіть не вставав, – нарешті не витримав син.

– Твої необережні слова дуже засмутили дідуся, – тато сів на лежанку

до сина й, узявши його руку у свою, запитав: – Чи міцна в мене рука? Твоя вже доволі сильна, адже ти часто допомагаєш мені з художбою та з будівництвом у нашому місті. Колись і дідусеві руки були дуже сильними, але час усе змінив. Пам'ятаєш, як ми з тобою читали в Псалтирі: «Дні літ наших – у них сімдесят літ, а при силах – вісімдесят літ, і гордощі їхні – страждання й марнота»? Раніше дідусь був сповнений сил і дбав про сім'ю: багато працював, навчав нас усього, що може знадобитися в житті, та ще й змушений був переховуватися. Однак сьогодні вік і хвороби ослабили його. Тепер наша черга піклуватися про нього. Бог завжди навчав Свій народ: «Перед лицем сивизни встань, і вшануй лице старого, і будеш боятися Бога свого». У Господніх очах поважне ставлення до літніх людей дуже цінне. Коли наш народ був незалежним, старці сиділи біля міських воріт. Люди приходили до них за порадами й мудрими рішеннями. Хоч сила покидає їх, мудрість залишається!

– Виявляється, я засмутив дідуся? Тату, я не хотів його ображати! Я люблю дідуся! – хлопчик був щиро зажурений.

– Так, ти не думав його ображати, але у твоїх словах пролунав докір, а пам'ятаєш, що апостол Павло писав Тимофієві? «Старшому не докоряй… шануй вдів». Літні люди з віком стають чутливішими, їм важливо знати, що вони потрібні й нікого не обтяжують.

– Я все зрозумів, татку, буду уважнішим! Сумно, що люди старіють, але коли ти станеш дідусем, я теж тебе не залишу й дбатиму про тебе. А ще навчу цього своїх дітей.

Етан обійняв батька, зістрибнув з лежанки й взув м'які шкіряні капці. «Їх пошив дідусь!» – подумав хлопчик і з криком побіг на кухню:

– Дідусю, ти обіцяв розповісти ще одну історію про Даниїла й сходити зі мною до таємного ходу!

«Коли ти станеш дідусем…» – згадав тато слова Етана й усміхнувся.

СВІТ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ

Усі люди похилого віку різні. У них різне життя, різні бажання, різні можливості, але є й дещо спільне.

ВОНИ ЛЮБЛЯТЬ СЛУХАТИ

Їм цікаво все! Твої плани, твої сварки та примирення, твої друзі та мрії, твої невдачі та перемоги. У них завжди є час, щоб вислухати тебе. Просто прийди до них або зателефонуй і розкажи, як минув твій день. Бабусям і дідусям важливо відчувати себе частиною твого життя. Не залишай їх осторонь!

ВОНИ ЧАСТО ПОВТОРЮЮТЬ

Можливо, вони розповідатимуть тобі одну й ту саму історію багато разів. Не сердься, так ти зможеш краще її запам'ятати. Згадай: коли в дитинстві вони читали тобі твою улюблену казку по 20 разів на день, то не бурчали.

ВОНИ ХОЧУТЬ ПОГОВОРИТИ

О, так, адже дідусі й бабусі так багато знають! Щоправда, вони часто забувають те, що сталося вчора, зате чудово пам'ятають події, які відбулися давно. Запитай їх: «Як навчалися діти у ваш час? Дідусю, як ти освідчився бабусі? Як ти обрав професію? Чому татові дали таке ім'я та яким хлопчиком він був? Можливо, таким непосидючим, як і я? Звідки походить ваш рід? Як бабуся навчилася пекти такі смачні пиріжки?» Стільки запитань – і все потрібно встигнути розпитати, а часу в стареньких уже не так і багато, тому не відкладай спілкування на потім. Зателефонуй зараз!

До бабусі й дідуся
Тихо підійду.
Я бабусю й дідуся
Міцно обійму.

«Я безмежно вас
люблю!» –
Вдячно їм скажу.
І сльозинку серед
зморшок
Ніжно я зітру.

Вони люблять навчатися

Багато того, із чим ти легко можеш упоратися, з'явилося зовсім нещодавно. Наприклад, ґаджети. Навчи бабусь і дідусів користуватися ними, але наберися терпіння, тому що стареньким це дається не так просто, як тобі. Навчання зблизить вас і зробить їхнє життя цікавішим. Знаєш, як вони пишатимуться своїми успіхами!

Вони часто хворіють

Запитуй, як вони почуваються. Ти сам не зможеш допомогти, але можеш молитися й просити Бога, щоб Він підтримав твоїх бабусь і дідусів.

Світ літніх людей може бути сумним і самотнім, а може бути радісним, теплим і щасливим. Ти здатний зробити його радісним!

Їм потрібна увага

Бабусі й дідусі люблять дбати про дітей, особливо про онуків. Вони готові робити все, що їм до снаги. Однак найчастіше вони самі потребують допомоги. Дістати, прибрати, кудись піти, купити, віднести, принести, знайти… Виконай їхнє прохання й ліпше без тривалих умовлянь. Ти допомагаєш – отже, любиш, а для літніх людей любов і турбота рідних найважливіші.

Вони люблять подарунки

Створений тобою малюнок; маленький сувенір, куплений спеціально для них; ваше останнє спільне фото або твоя кумедна світлина в рамці… Подарунки можуть бути різними, але головне – увага. А може, запропонуй їм піти разом до кінотеатру на твій улюблений мультфільм? Ось побачиш, вони дуже зрадіють!

ДАЛМАТИНИ

Хто їхні пращури?

Кажуть, що на наскельних малюнках Стародавнього Єгипту можна побачити зображення плямистих собак, які женуться за здобиччю. Дехто вважає, що це далекі пращури сучасних красенів – далматинів. Однак основною й найголовнішою версією залишається та, що ця порода з'явилася в Далмації, на території сучасної Хорватії, і одним з її прапрадідів був мармуровий дог.

А що? Плямки точно збігаються!

Як правильно?

Правильна назва породи – далматин, а не далматинець, хоч після книги Доді Сміт «101 далматинець» і всесвітньо відомого мультфільму за мотивами книги більшість людей називає таких песиків саме далматинцями. Собаки не мають нічого проти. Вони цей мультфільм не дивилися й не знають, що після нього популярність їхньої породи зросла в десятки разів.

Важливо!

Через мультфільм багато хто вважає, що далматини добрі, вірні, розумні й дружелюбні, за що їх усі й полюбили. І це справді може бути так, якщо собаку тренувати змалечку. Без дресури далматини можуть вирости навіть агресивними, тому що за характером вони непосидючі, пустотливі й доволі норовливі.

Правильно вихований далматин – чудовий друг для своїх господарів, розумний, кмітливий, грайливий і вірний. Водночас цей пес дуже активний. Якщо ти не збираєшся щодня з ним довго гуляти, бігати й бавитися, то готуйся до того, що вдома пануватиме безлад. Потрібно ж йому кудись свою енергію дівати!

Славетне минуле

У минулому далматини були мисливцями й завдяки своїй витривалості та гострому нюху могли обстежувати величезні території й переслідувати здобич декілька годин поспіль.

В Англії далматини перетворилися на «каретних» собак. Їх пускали спереду карет, щоб вони могли попередити господарів про небезпеку. Також їх привчали допомагати кучерові керувати кіньми, і пси вміло з цим управлялися, уникаючи ударів копит і не втомлюючись від тривалого бігу горбистими дорогами.

Доволі тривалий час далматини служили в пожежних командах. Їхнє завдання було бігти попереду пожежної карети й гучним гавканням попереджати про небезпеку. Така ось «гавкотюча пожежна сирена»! Щоб люди не плутали службового собаку з простим хатнім псом, їм на голову надягали маленьку каску.

ЦІКАВО!

Усі цуценята народжуються повністю білими, плями з'являються лише через два тижні.

У минулому далматинам дали прізвисько «сливовий пудинг» через забарвлення їхньої шерсті.

Найвідоміший в Америці далматин – це Спаркі, символ пожежників.

У багатьох пожежних дільницях Америки далматини навчають дітей пожежної безпеки. Розумні собаки показують, що робити, якщо в будинку спалахнула пожежа: як пересуватися, як перевертатися, куди ховатися, якщо загорівся одяг. Найвідоміший серед таких «учителів» – далматин Сі Кей Бекі Тетчер.

БАБУСИНА НАУКА

Бабусі й дідусі можуть забути те, що було нещодавно, але добре пам'ятають події минулого. Вони завжди готові поділитися своїм досвідом, зокрема й науковим.

Танок монетки

Тобі знадобляться: скляна пляшка, монета, якою можна накрити горлечко пляшки, вода.

Порожню пляшку поклади на декілька хвилин до морозильної камери. Потім вийми й накрий змоченою водою монеткою. За декілька секунд монетка почне підстрибувати, ударяючись об горлечко пляшки!

Пояснення. У пляшці є повітря, яке в холоді стиснулося, і його об'єм зменшився. Нагріваючись, воно розширюється й підіймає монетку!

Дивна рідина

Тобі знадобляться: 900 г крохмалю, 900 г води, велика миска для змішування, скатертина.

1. Застели стіл скатертиною. Висип крохмаль у миску й помалу залий водою. Спробуй мішати повільно й швидко. У якому випадку буде легше?

2. Набери повну жменю суміші, зроби з неї кульку, розімни й стисни. Вона стане твердою. Потім просто розслаб руку й не рухай пальцями. Маса перетвориться на рідку й почне просочуватися крізь пальці.

3. Спробуй різко хлопнути по поверхні суміші. Щось вона занадто цупка, наче й не рідка!

4. Повільно й глибоко занур долоні в миску, а потім різким рухом спробуй їх дістати. Ой, що це? Миска піднялася разом з руками, а вони залишилися всередині, наче в цементі!

5. Підійми миску з рідиною й різко перекинь її. Страшно? Усе виллється? А ти спробуй!

Пояснення. Ця речовина не схожа на звичайні рідини. Вони завжди залишаються рідкими, якщо, звісно, їх не заморожувати. У нашої ж рідини – інші властивості: її стан залежить від того, з якою швидкістю на неї впливають. Що сильніше ми тиснемо й б'ємо по ній, то ближче одна до одної стають молекули крохмалю й твердішою стає сама речовина. Якщо ж зупинитися, то молекули починають рухатися вільно й суміш відразу розтікається. «Неньютонівська» – так називають цю рідину.

Смаколики від Марійки

Бутерброд-далматин

Тобі знадобляться:

- хліб;
- соєвий майонез;
- зернистий сир;
- два варених яйця;
- чорні оливки.

1. Відріж скибку хліба. Змасти її соєвим майонезом.

2. Виклади зверху шар зернистого сиру. Якщо сир із сироваткою, то необхідно спочатку злити рідину, щоб бутерброд не розмок.

3. Звари яйця круто, очисть від шкаралупиння, відокрем білок і натри його на дрібній тертці. Посип бутерброд натертим білком.

4. Розріж оливки навпіл. Прикрась бутерброд «плямками». Готово!

Смачного!

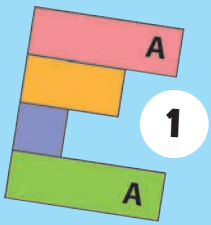

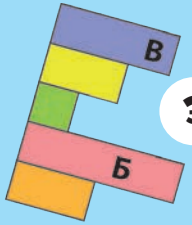

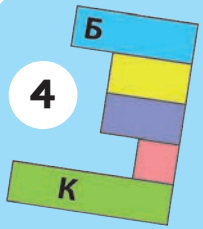

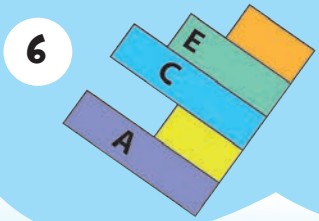

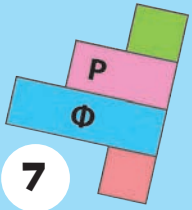

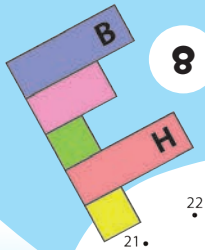

Склади чотири квадрати, прочитай чотири слова.

З'єднай послідовно крапки й розфарбуй малюнок.

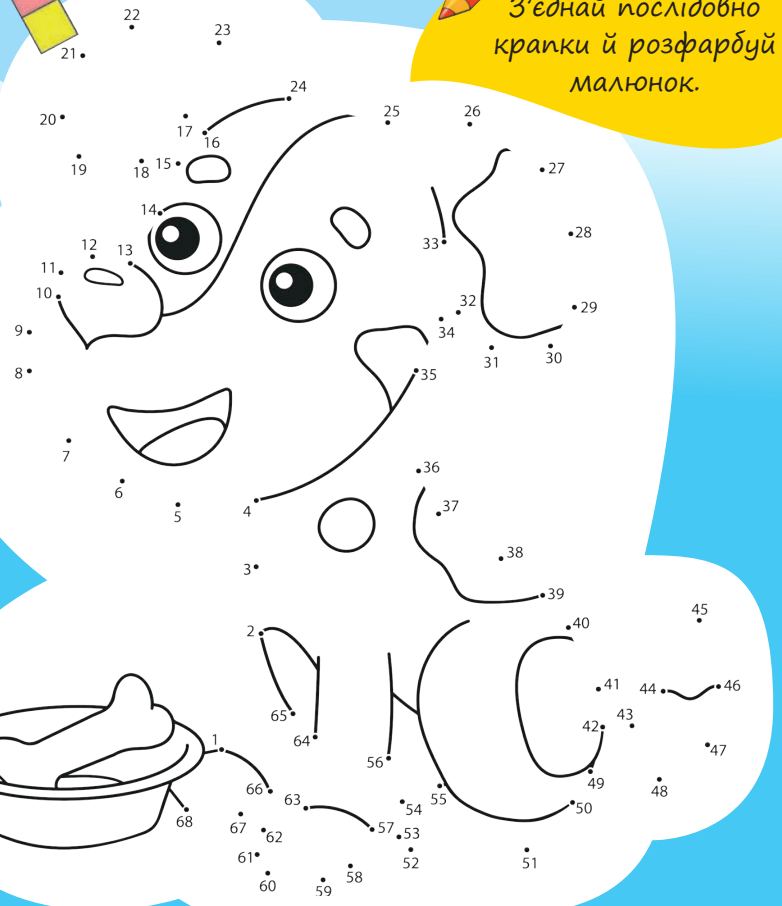

РОЗВ'ЯЖИ СУДОКУ

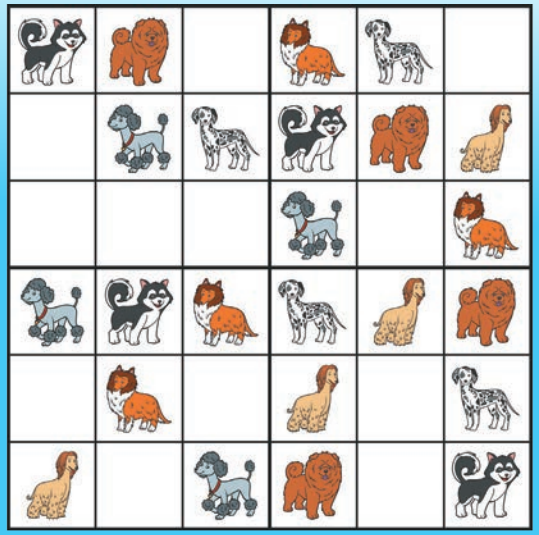

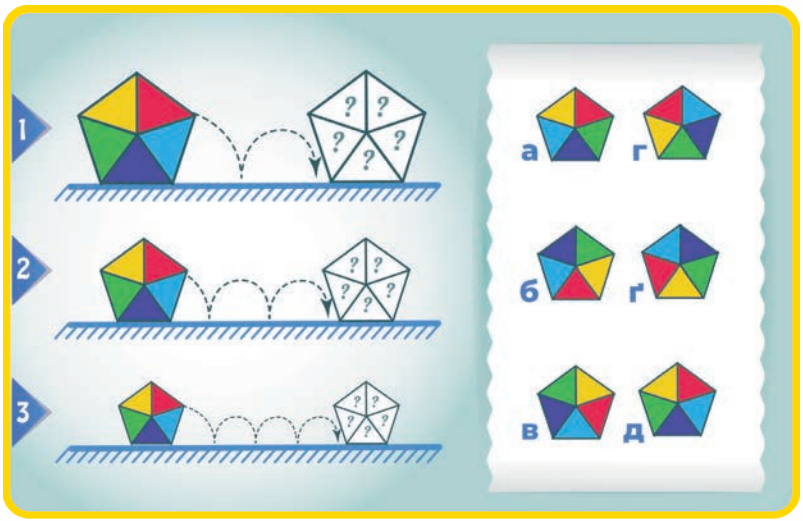

Який вигляд матиме фігура після обертання?

Знайди 10 відмінностей.

Проведи підводний човен до затопленого міста.

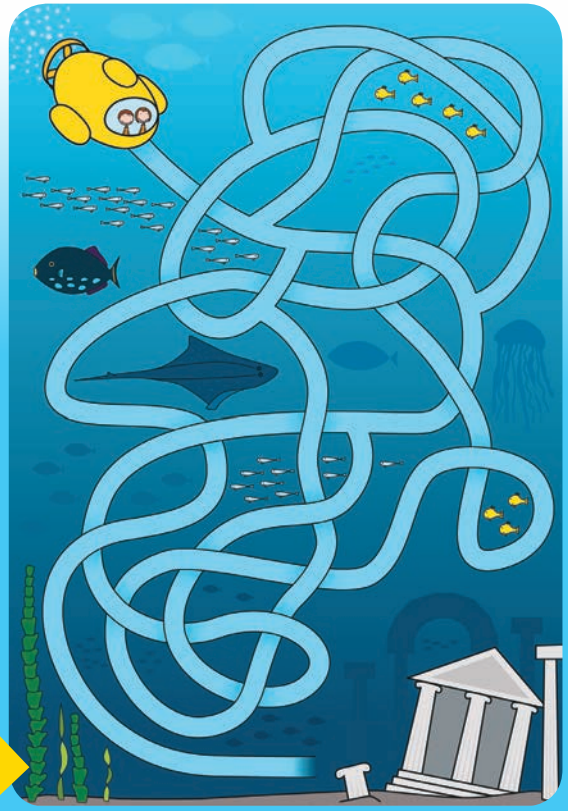

ВІДПОВІДІ: с. 22: 1–7, 2–4, 3–5, 6–8; 1б, 2г, 3д; с. 24: кісточка.

Чудовий малюнок

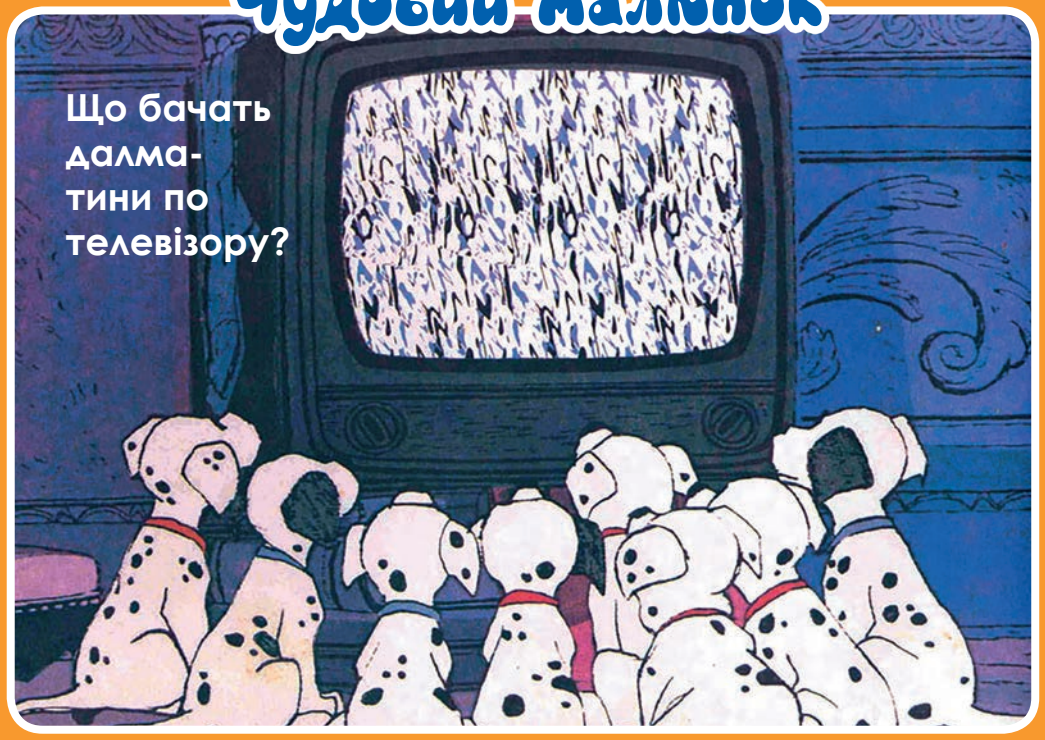

У наступному номері: подорож до штату Мен, США

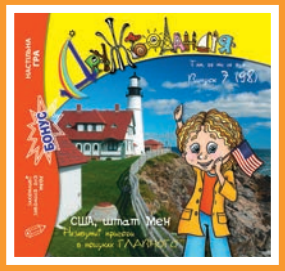

Якщо ви бажаєте переказати кошти на розвиток журналу, ви можете зробити це через банк.

Наші реквізити:
Отримувач: УУК АСД
Код ЄДРПОУ 19350731
IBAN: UA75380805 00000000 26006149457
МФО 380805
Банк: ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» у м. Києві
Призначення платежу: добровільні пожертви.

Замовити наші журнали «Дружболандія» ви можете, написавши листа на e-mail: **dzherelo@ukr.net**, а також зателефонувавши за номером **0 800 30 20 20.**

Якщо вам цікаво, чим займаються наші герої у вільний від подорожей час, то **дивіться дитячі передачі «Дружболандія»** на сайті: **tv.hope.ua**

Побувай з нами там, де ти не був!

Тебе очікують незабутні пригоди в пошуках головного!

Відповідальний за випуск: директор видавництва «Джерело життя» Василь Джулай
Головний редактор видавництва: Лариса Качмар
Випусковий редактор: Олена Мехоношина
Відповідальний редактор: Людмила Поправкіна
Переклад: Олена Мехоношина

Редагування, коректура: Ганна Борисовська, Інна Гунько
Дизайн і верстка: Ганна Рафес
Автор текстів: Олена Поправкіна
Відповідальна за друк: Тамара Грицюк

Християнське видавництво «Джерело життя»
Адреса: 04071, г. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
e-mail: dzherelo@ukr.net;
тел.: (044) 428 - 84 - 38